

Uniforme start met plantgoed vaste planten uit weefselweek

Het begin is moeilijk, maar dan kan het snel gaan

Vele *Heuchera*, *Echinacea*, *Geranium* en andere vaste planten verlaten jaarlijks de kassen van Allplant in Heerhugowaard. Plantgoed uit weefselweek vormt het uitgangsmateriaal voor kwekers van vaste planten voor de visueel aantrekkelijke markt. Maar wie denkt dat het eenvoudig is snel grote aantallen te produceren, komt bedrogen uit. Wat kan de vaste plantenkweker met het plantgoed?

Auteur: Jaap Smit

Het bedrijfsgebouw in Heerhugowaard aan de Middenweg is niet te missen. "Het pand kwam in 2007 te koop en toen hebben we het samen met een ander bedrijf over kunnen nemen." Het is bijna een verontschuldiging voor de imposante voorgevel. Achter de kantoren blijkt het toch min of meer een gewoon kassencomplex.

"Wij leveren alleen jonge vaste planten voor de visueel aantrekkelijke markt", steekt Simon Gootjes van wal, als ik in zijn kantoor koffie krijg. "Binnen die markt kennen we drie klantgroepen. Allereerst is dat de liefhebbersmarkt van betrekkelijk kleine vasteplantenkwekers met een directe verkoop aan particulieren. De P9-kwekers vormen een grotere klantgroep: zij leveren aan hoveniers en grootgroenvoorzieners. Onze grootste markt bestaat uit kwekers die leveren aan de visueel aantrekkelijke markt. Deze kwekers leveren meestal in 2- en 3-literpotten."

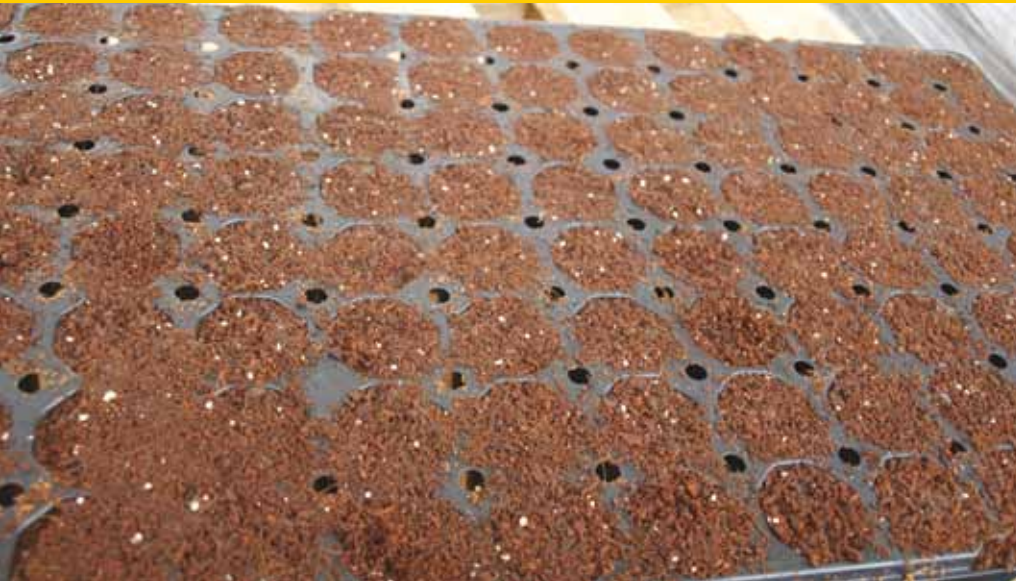
De eerste groep vraagt toch allemaal kleine aantallen? Zijn jullie daar wel op ingericht? "De liefhebbersmarkt is erg belangrijk voor ons. Niet vanwege de aantallen, maar omdat we van hen heel veel informatie krijgen. Dat het komende jaar de bloemkleur rood belangrijk wordt voor

tuinplanten, bijvoorbeeld. We kunnen met die informatie rekening houden bij het bepalen van het sortiment en de productie ervan. Ze vragen vaak ook andere soorten dan de doorsnee kweker. Die soorten kunnen zich dan op kleine schaal in de praktijk bewijzen. Dankzij hun nauwe con-

tact met de voorlopers in de markt, helpen ze ons dus de marktontwikkelingen te voorspellen. Deze kwekers kopen vaak planten per tray van 104 stuks, waar anderen een veelvoud kopen." De P9-kwekers zetten hun teelt meestal op in het voorjaar en leveren in de herfst en het voorjaar

Een klein vakje *Heuchera Lime Rickey* bevat 7000 planten.

erop. De grote aantallen worden gemaakt door de kwekers van visueel aantrekkelijke producten.

Twee producten

Grote aantallen? Van wat eigenlijk? We zitten hier bij een weefselkweekbedrijf: dat kan snel gaan, toch? "Voor de Nederlandse markt van uitgangsmateriaal verkopen we vooral pluggen: planten die zijn gegroeid in een verlijmd kluit van onder meer kokos. Het ronde kluitje is ca. 2 cm 3 cm in diameter en 5,5 cm diep. Maar het kan ook anders: we kunnen ook planten leveren die nog in hun steriele omgeving zitten. De kweker moet de jonge planten dan zelf bewortelen in de plug. We exporteren op deze manier vooral naar Noord-Amerika. Want het uitspoelen van planten op de steriele voedingsbodem in het

zogenaamde stage 3 is dan uiteraard niet nodig. Bovendien scheelt het enorm in transportkosten." Maar voordat het zover is, moeten er wel eerst via weefselkweek jonge planten worden geproduceerd.

"Als we een plant in productie nemen moet deze eerst in weefselkweek worden gebracht. Er is veel ervaring met verschillende gewassen maar voor sommige planten moet eerst een nieuw protocol ontwikkeld worden hoe deze via weefselkweek vermeerderd moet worden. De eerste planten worden zo in Nederland geproduceerd en als moeder partij naar het buitenland gebracht, voor verdere productie. De vermeerdering is eigenlijk hetzelfde als gewone vegetatieve vermeerdering, alleen gaat het veel sneller omdat de omstandig-

heden steriel zijn en volledig op de plant is afgestemd. Sommige planten gaan zonder problemen andere planten gaan nog steeds heel moeizaam. Was niet juist de snelheid het voordeel van weefselkweek? "Ja" zegt Gootjes, "maar niet zonder voorbehoud. De tijd voor het inzetten van een plant in weefselkweek tot productie is al gauw anderhalf jaar. Pas daarna kunnen bij succesvolle productie grotere aantallen worden geproduceerd. Maar het blijft oppassen. Want als er ook maar iets misgaat in de vermeerderingsfase, dan kunnen we helemaal opnieuw beginnen. Wanneer we een soort in productie nemen, dan brengen we de plant in weefselkweek en wordt een klein aantal planten naar het buitenlandse productie laboratorium gebracht voor verdere vermeerdering. De productie vindt in

Simon Gootjes

lage lonen plaats vanwege het grote aandeel arbeid in productie kosten. Als de aantallen zijn geproduceerd en daarna in weefselweek zijn beworteld (stage 3) dan komen de planten terug naar Heerhugowaard om te worden verspeend, beworteld en afgehard in 104 gaats trays, gevuld met een kokos-mengsel. De verspeende planten komen in de warme kas te staan. Onder extra belichting overdag en nevel, groeien de minuscule plantjes snel weg. Na twee weken verhuizen de jonge planten naar de koudere kas (minimaal 14°C), waar ze meestal nog een week of vier blijven staan. Nadat de planten zijn gesorteerd in drie grootten, ontstaan volle, uniforme trays die naar de kweker gaan." Nou, dat wil ik wel eens zien. Helaas: augustus is niet de goede tijd. De weefselweek ligt inmiddels bijna stil; de productie voor 2012 start in oktober weer. Gelukkig is de kas niet helemaal leeg: de laatste productie

is bijna klaar voor aflevering, waardoor toch een goed beeld ontstaat van de planten zoals deze naar de klanten worden uitgeleverd. Want hoewel de kas grotendeels leeg geleverd is, staat er nog altijd veel plantgoed op transport te wachten. Wat in de kas vooral opvalt, is de enorme hoeveelheid Heuchera. Met diverse bladkleuren maakt het grofweg een derde van de productie uit.

Ook stek

"Dat is stek van *Coreopsis*", zegt Simon Gootjes wanneer we bij een mooi grasveldje staan. En inderdaad zijn er een paar rode bloemetjes van de selectie 'Garnet' te zien. "95% van onze planten is van weefselweek, maar we ontwikkelen steeds meer tot een totaalleverancier. In de toekomst gaan we ook geworteld stek leveren. En het hoeven niet alleen vaste planten te zijn. Het gaat erom dat we alleen planten leveren die boven de massa uitsteken. Onze planten onderscheiden zich op een bepaald onderdeel van ander uitgangsmateriaal. 90% van onze productie is kwekersrechtelijk beschermd. We zijn daarom relatief duur, bijvoorbeeld omdat we op kwekersrechtelijk beschermde rassen royalty's in rekening moeten brengen. Kwekers kunnen voor het eindproduct wel een hogere prijs vragen. Verder is de uniformiteit van ons product belangrijk. De kweker kan de planten bij aflevering voor de voet oprapen: doorsorteren is vaak onnodig. Verder zul je nooit een onkruidje vinden. En omdat we zo schoon beginnen, zijn ook aantastingen een zeldzaamheid." Seizoen start op Plantarium
Simon Gootjes laat alles zien, maar doet wat geheimzinnig bij een met wit plastic afgescheiden

deel in de kas: "Dat is onze kraamkamer. Daar staan testen en nieuwe planten." Dan stuiten we op een veld met Hosta in trays met daarin grote pluggen: 7 cm breed en 10 cm diep. Het is uitgangsmateriaal voor kwekers. Als deze planten in het voorjaar in een grotere pot staan, groeien ze zonder wortelbeschadiging snel uit tot een leverbare plant. Omdat ze bij ons langer blijven staan, zijn we uiteraard wat duurder. Oh ja, de hamvraag: wat kosten je planten eigenlijk? "Dat is sterk afhankelijk van aantallen, soort en tijdstip van leveren, maar gemiddeld zitten we op € 0,68 per plant. Daar komen de royalty's van tussen € 0,10 en € 0,30 nog overheen." Na de uitgebreide rondleiding kruipt Gootjes weer achter zijn Apple. "We zijn bezig met de nieuwe catalogus. Die moet klaar zijn op Plantarium: daar begint voor ons het nieuwe seizoen."

Bij Gootjes Allplant werken vier personen op kantoor en vijf mensen in de kas. In het seizoen worden ze aangevuld met Poolse medewerkers. AllPlant gebruikt 7.000 m² kas. www.allplant.nl

